

Navier Flores

Temps Moderns.- D'alguna forma el teu cas és paradoxal: primer vares dirigir, ara ets exhibidor i abans de res vares ser crític.

Carles Balagué.- No és una carrera plantejada per endavant. En un moment donat, quan jo em dedicava més a la crítica -sobretot a "Dirigido por"-, vaig tenir la necessitat de començar a fer cinema, començant pels curtsmetratges i després vaig fer el meu primer llarg. Però no tenc una explicació gaire racional per explicar aquests canvis. Tanmateix, com ara aquesta nova etapa d'exhibició, que no sé quant de temps durarà, i que reconec que és una mica suïcida...

TM.- ¿Estàs una mica decebut de la teva etapa com a director?

CB.- Si estic decebut, serà amb mi mateix. Potser sigui una etapa en què jo podria haver donat alguna cosa més de mi mateix. Això té a veure amb aquesta nova aventura que he començat. Gairebé es podria dir que estic en un període de reflexió. Després dels curtsmetratges, que jo pens almanco que eren molt personals, em vaig equivocar en acabar el primer llarg, ja que vaig intentar fer un cinema de cara a la indústria. Sempre és millor prescindir dels resultats i fer la cosa personal que tu cerques...

TM.- Rescatat clàssics del cinema, amb

la gran competència de la ciutat de Barcelona, sembla des d'aquí un treball poc agraït i menys reconegut.

CB.- Barcelona és una ciutat ferotge, on no pots competir en igualtat de condicions; tens el problema de les ofertes dels vídeo clubs i de les televisions i els seus problemes de contraprogramació, que a qualsevol hora et poden fer un cicle de pel·lícules que estàs exhibint. La realitat és que la tasca de recuperar clàssics en bones condicions, en excel·lents còpies i subtítulades amb propietat és bastant ingrata. Al cap i a la fi, a mi em tracten com si fos una multinacional a nivell d'Administració; per molt que jo i la gent del cine sabem que faig una feina cultural...

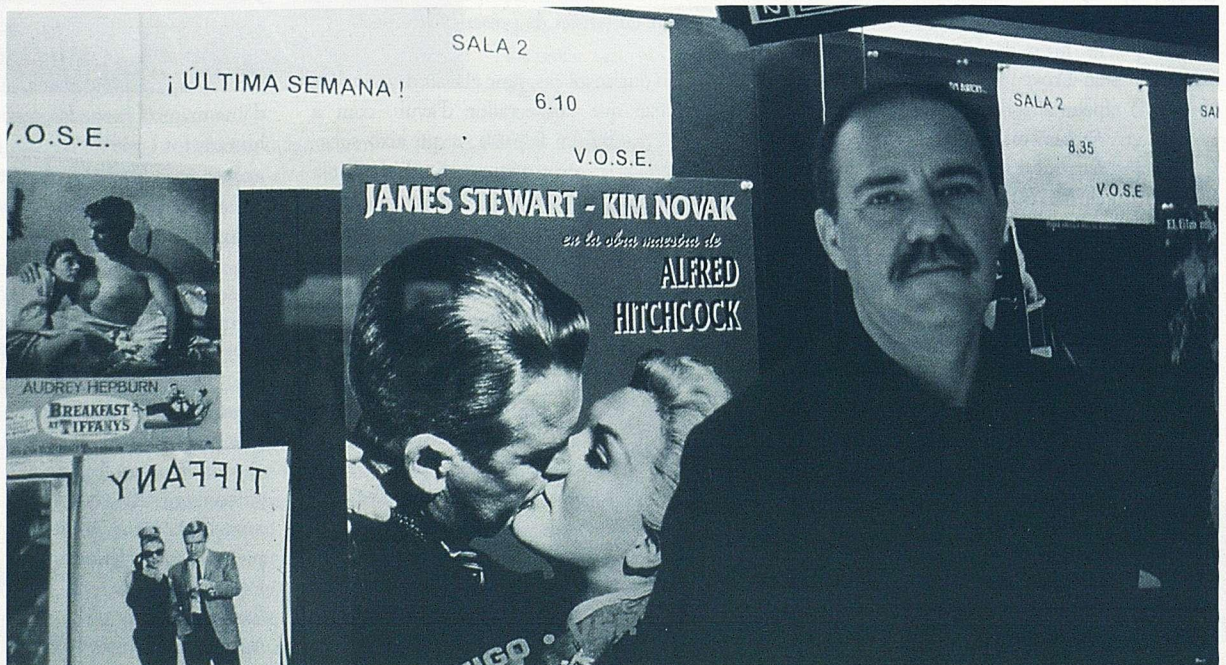
TM.- Tu que, com a professional coneixes les tres branques que donen suport al món del cine, ¿tens una explicació racional que justifiqui la no existència del cinema català?

CB.- En primer lloc, no hi ha hagut un suport industrial fort, però també hem de pensar que no pot existir una cinematografia sense el seu públic. S'han de donar una sèrie de condicionants perquè una cinematografia pròpia existeixi, i aquí no s'han donat. Els historiadors tenen les seves teories, però jo crec -i això m'agradaria que s'estudiàs més a fons- que a la burgesia catalana li ha interessat sempre l'òpera, el teatre, la

poesia, però no ha estat mai al costat del cine. Jo record que, quan vaig començar a dirigir, tenia la sensació, tant per part de l'Administració com de la burgesia, que ens veien com un món de firaires... Després de tot, podríem arribar a demanar-nos si a la gent catalana els interessa el cine que es fa aquí; és clar que tampoc hi ha hagut una obra d'èxit que hagi duit la gent massivament a les sales... Ha estat patètic que, per celebrar els cent anys de cinema, aquí no s'hagi fet res. Veus que se celebra l'Any Pla i que tant el Liceu com el Teatre Nacional gaudeixen de l'interès de l'Administració i dels mitjans de comunicació i que el silenci cap al cinema ha estat total. Podríem posar com a exemple el mateix cas francès, ja no solament l'Administració i la Cultura estan interessades a potenciar el cine, sinó que tenen un suport molt fort tant del públic com dels mitjans de comunicació...

TM.- La cultura de l'exhibició cinematogràfica, ¿creus que s'ha perdut des dels anys vuitanta?

CB.- Això sí que és un problema molt greu. L'altre dia vaig anar a la Filmoteca a veure la darrera obra de Resnais i érem vint-i-cinc espectadors a la sala. A partir dels vuitanta, s'ha perdut totalment la pista del que fan els directors europeus. Jo, de vegades, ni els conec: agaf les revistes i no sé si són bons o dolents, per-

"Aquesta història passa a París, en aquells meravellosos dies en què una sirena era una morena i en què quan un francès apagava els llums, no era conseqüència d'un bombardeig aeri".

Ninotchka (1939) de E. Lubitsch.

què les seves pel·lícules no arriben mai aquí. El cine europeu du el camí de ser un gran desonegut per tots nosaltres... Però també t'he de dir que, com a exhibidor, m'he trobat que el cine americà té una infraestructura creada molt més àgil i competent que no l'europeu; a més a més, tens facilitats econòmiques i de qualsevol tipus que manquen a les distribuïdores d'Europa. Dur una pel·lícula francesa de qualitat és molt més difícil i car que no dur un clàssic americà d'anomenada. Els americans et poden oferir tres o quatre mil títols amb moltes facilitats, mentre que a Europa, els qui tenen dues o tres pel·lícules, és com si tenguessin or i els preus poden arribar a ser fins a tres vegades més alts...

TM.- Tu que exhibeixes pel·lícules només en versió original, ¿trobes normal que el doblatge de les pel·lícules multinacionals s'accepti sense cap quartada que no sigui purament econòmica?

CB.- Jo pens que el cine s'ha de veure en VO. No hi ha cap raó cultural que justifiqui que es doblin les pel·lícules a un altre idioma. A les multinacionals els va bé que les coses continuïn així, ja que no perden un mercat que de cada vegada és més important per ells... Hi ha una gran part de cinisme en això del lliure mercat que defensen els americans, ja que ells no solament no doblen les pel·lícules europees, sinó que posen molts de problemes a la seva distribució: es fan poques còpies i es distribueixen a tres o quatre ciutats... Fins i tot, en aquests moments, hi ha una altra raó que justifica econòmicament l'actuació de les multinacionals: el cost d'una pel·lícula americana és tan alt que no en té prou amb el seu mercat per fer-la rendible i necessita el mercat europeu i tots els que siguin possibles per rendibilitzar els seus productes...

TM.- ¿Com veus el futur cinematogràfic?

CB.- Els nostres problemes no són molt diferents dels que tenen els països del voltant europeu. Sempre que mir un rànquing de recaptacions a Europa, entre els deu primers títols sempre manen vuit pel·lícules americanes. Amb això s'ha de conviure. El cine d'aquí necessita més suport per part de les televisions i una política més coherent de l'Administració... Si volem ser sincers i objectius, també hem d'acceptar que ara ja no existeixen personatges tan importants

com hi havia en els anys seixanta i setanta: un Renoir, un Fellini, un Visconti, un Truffaut... Vulguis no vulguis, això també es nota en les preferències del públic; fins i tot als EUA, aquests noms tenien força ressò...

Carles Balagué va començar fent crítica a “Dirigido por” als anys setanta i va escriure llibres com el dedicat a analitzar l'obra de François Truffaut. A finals del setanta va rodar el seu primer curtmetratge *La tragedia de un acomodador de cine que un día descubrió la cinefilia*. El seu primer llarg va ser *Denver*, després va rodar coses com *Mel i mató*...

Darrerament
ha dirigit
Mal de amores i

Assumptes interns. Actualment dirigeix els *Cines Mèliès* de Barcelona, on es recuperen els clàssics, per la qual cosa ha rebut el premi Sant Jordi de la crítica barcelonina. Per cert, en aquestes sales es poden veure les pel·lícules sense l'acompanyament del so de les crispetes, cacauets i altres artefactes inventats a posta per destrossar els nervis dels cinèfils. ❖

Anem a fer un joc. Jo contaré fins a deu amb els ulls tancats i quan les torni a obrir te n'hauràs anat. (El paleontòleg **Cary Grant** tracta a la pesada **Katharine Hepburn** com la nina beneïta que és).
La fiera de mi niña (1938) de Howard Hawks